

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R.P. Richardi Lyncei ... Vniversa Philosophia Scholastica

Complectens Physicam, siue Scientiam de Corpore naturali

Lynch, Richard

Lvgdvni, 1654

V. Prosecutio argumentorum: & cur materia potius quam forma subiectum sit?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95236](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95236)

substantiale essentialiter constituens causansque. At præfata accidentia, titulo imperfectiois, à nemine dicuntur propè nihil: à fortiori ergo materiæ primæ nequibit id nominis aut notæ propter imperfectiōē inuri. Addo, materiam primam fortassis esse perfectiorē, minúsque consequenter imperfectā, aliquibus formis substantialibus, quas tamē quis appellari posse censeat propè nihil: Vera ergo argumenti solutio est, materiā primā quatenus tantum subest priuationi formæ, eamque importat & causat, dici ab Augustino propè nihil, ac non ens, nec ab eo solo, sed etiam à Platone & aliis multis: id autē non est materiā, positiuē & formaliter sumptā, haud habere existentiam propriam, haud nisi à forma; sed priuationem formæ, quæ materiæ veluti inest & ab ea causatur, nec per se nec per aliud existere posse, sed potius nihil esse ac manere. Sed de hoc plura inferius tract. 5. c. 3.

CAPVT V.

Prosecutio argumentorum: & cur materia potius quam forma subiectum sit?

- 45 **O**ctauo à Thomistis obiici solet. Si materia prima non existeret per existentiam formæ, posset naturaliter ac citra vllum miraculum existere sine forma eiusque existentia: Consequens est apertè falsum. Ergo, &c. Respondeo, sicut essentia quæuis existere nequit sine suis proprietatibus, quin tamen per existentiam proprietatum existat, & quemadmodum creatura existere non potest sine existentia creatoris, quin per eam formaliter & intrinsicè existat; ita similiter in præsentia seruata proportione rem se habere.
- 46 Nonò, à nostris opponi solet. Existētia formæ communicatur materiæ: materiam ergo denominat existentem, sicut albedo parieti cōmunicata eum denominat album: superflua igitur est quæuis alia existentia propria per quam materia existat. Respondeo, eodem argumento probari posse, quod è conuerso forma per existentiam materiæ existat; siquidem existentia materiæ communicatur vnitūque formæ; eodēque etiam argumento, accidentia omnia existere per existentiam substantiæ suæ, aut è contrario hanc per illorum existentiam & esse, quæ tamen sunt absurdissima. Deinde absolutè respondendū est, existentiam formæ, quamuis communicatam materiæ, eam tamen haud denominare existentem; aut quia ei per identitatem realem non communicatur, cum tamen hæc cōmunicatio, siue vniō, identitatis realis, ad effectum formalem existentis requiratur: aut certè, quia materia eius effectus formalis incapax est, eo quod illum per se habeat: nouum autem non est formam communicatam subiecto, haud ei impertire effectum formalem, cuius, pro priori, capacitatem in eo non supponit.
- 47 Decimo tandem, ac sanè difficulter opponi potest, pro contraria sententia. Si materia non existeret per existentiam ei à forma communicatam, non esset cur materia foret subiectum formæ: eamve reciperet, quæ è conuersos seu quod perinde est, non esset, cur materia potius foret materia, quam forma, aut cur hæc formæ magis quam materiæ rationem haberet. Sequela probatur, quia materia non est subiectum formæ, nec eam recipit, eò quod sit causa materialis, à qua forma educitur: tum quia, aliàs materia prima non esset subiectum animæ rationalis, nec eam reciperet, cum proculdubio eam materialiter non causet: tum quia, aliàs subiectum informationis seu receptionis à subiecto

educationis, seu causalitatis, minimè distingueretur. Rursus, materia non est subiectum formæ, nec eam recipit, eo quod ab illa existentiam completam accipiat; siquidem forma etiam existentiam completam vicissim à materia accipit, & ambæ vtrinque complentur, ac perficiuntur. Ideo igitur præcisè materia est subiectum formæ, eamque recipit, & non è conuerso, quia forma existentiam sibi cognatam materiæ communicat, cum interim è diuerso materia existentiam propriam non habeat, quam ei forma referat acceptam. Proinde, si materia per existentiam formæ non existat, haud erit, cur potius altera quam altera alterius sit subiectum.

Declaratur, & confirmatur. Ideo forma substantialis est subiectum formarum accidentalium, easque recipit, quia de se non habet esse secundum quid accidentis proprium, siue modum essendi, sed potius hunc à forma accidentali accipit. Similiter ergo, ob id materia erit subiectum formarum substantialium, easque recipiet, quia de se non habet esse simpliciter, siue existentiam, sed potius eam à forma accipit. Quæ doctrina videtur esse B. Thomæ citata qu. 44. primæ partis art. 2. corpor. vbi sic inquit, ac verba ex ipso superius prolata prosequitur: *Materia per formam contrahitur ad determinatam speciem, sicut substantia alicuius speciei per accidens et adueniens contrahitur ad determinatum modum essendi: ut homo contrahitur per album.*

Hactenus argumenti nostri sequela. Porro autem eius consequens, nempe materiam uon magis esse subiectum formæ quam è conuerso, absurdissimum est. Patet, tum quia vt dictum est, quid illud esset quæ materiā haud magis esse materiā, quam formam? quamve huic non plus formalitatis inesse, quam inest materiæ? Tum etiam quia est contra ipsam rationis lumen; primaque principia. Tum denique, quia est contra omnes Philosophos, apud quos quid celebrius quam ita se habere materiam ad formam, sicuti se habet femina ad virum, aut sicut dualitas ad cæteros numeros, ei quasi primo numero, & veluti subiecto, superimpositos: hæc autem & aliæ similes locutiones perspicuè indicant, materiam esse subiectum formæ, & non è contrario, oppositumque esse omnino improbabile & absurdum.

Hoc argumentum est omnium optimum, quæ pro sententia Thomistica fieri possunt, multumque negotij facessit, eò quod exigat discrimen formæ à subiecto; quod cum dari manifestum sit, quale tamen datur, perplexum sanè est atque dubiosum: in eo certè exhibendo non parum Philosophi præsertim recentiores desudant. Respondet primò P. Petr. Hurtado, & Compton. disp. 4. phys. sect. 2. n. 4. materiam primam esse subiectum formæ substantialis, eamque in se recipere, & non conuersim; quia forma est quæ tribuit denominationem, subiectum verò quod eam recipit: at ita comparantur inuicem materia & forma, vt materia quidem accipiat denominationem à forma, & hæc eam materiæ conferat.

Verum hæc solutio non satisfacit, quia sicut materia prima hominis ab eius forma habet, quod homo quodammodo sit, ita similiter forma hominis ab eius habet materia, quod homo aliquatenus dicatur: nec magis forma quam materia denominationem hominis alteri tribuit, cum vtraque alterutram compleat, & hominem constituat. Item sicut materia hominis à forma denominatur animata, ita & materia à forma denominatur incorporata. Ac demum sicut materia à forma dicitur informata, sic etiam forma à materia dicitur & denominatur subiectata.

Non

Non ergo magis forma materiae, quam materia forma, tribuit denominationem.

52 Dices, formam tribuere materiae denominationem, non quamcunque, sed informatam; cum tamen materia formam, non informatam, sed subiectatam, denominet. In contrarium tamen est, quia id ipsum est quod in dubium reuocatur, cur anima hominis v. g. materiam potius denominet informatam, quam subiectatam; aut cur materia prima denominet potius animam subiectatam, quam informatam? siquidem non magis anima materia quam haec illi est conuerso existentiam communicat. Frustra ergo ad qualitatem denominationum, quas sibi vicissim tribuunt materia, & forma, recurritur ab aduersario & alleclis.

53 Alij respondent, ex duabus partibus, quarum altera alteram intrinsece complet, eam esse subiectum quae est magis indifferens, eam vero habere rationem formae quae est minus indifferens magisque determinata. Cum ergo materia sit de se indifferens ad hanc, & illam formam substantialem, specie diuersam, forma autem substantialis de se determinata sit ad hanc specie materiam; inde est vt materia potius sit subiectum formae, quam est conuerso. Et quidem haec indifferencia ad varias formas, materiae propria, eiusque a forma substantiali, quam recipit, distinctiua, satis constat, ex iis nominibus ac similitudinibus, quibus antiquissimi quique & grauissimi Philosophi materiam soliti sunt explicare. Quorsum enim ab Aristotele & Peripateticis mater appellata est, nisi quia, prout materia est, maiorem habet indifferenciam ad formas, quam est contratio: eo pacto, quo mater, stricte talis, indifferencior est ad filios, quam vice, vt aiunt, versa; cum mater plurium filiorum, aut sit, aut certe esse possit, contra vero vnus filij plures esse matres naturaliter repugnet.

54 Deinde ab eodem Aristotele, & sectatoribus, cur aduetera vocatur materia nisi quia non tot illa proceriualesque mutat, quot haec formas. Praeterea quid inter Philosophos plerisque communis, quam materiam appellare syluam? nimirum, quia sicut haec est variis arboribus comita, & hic v. g. fraxino viret, illic populo albescit, alicubi platano pacatur, atque alibi lauro redimitur; ita materia prima varias formas in potentia sua continet, ad easque est indifferens. Quid plura? Pythagorici materiam vocabant lunam, hocque eam Hieroglyphico significabant, videlicet, quia, vt luna est indifferens ad varium fulgoris genus, & modo dimidiatim caesa apparet, modo vero corniculatim flexa, nunc in plenum orbem sinuata, septennariisque despendationibus, vt cum Macrobio loquar, luminis sui vices sempiterna lege variando disponit; ita similiter materia suapte natura indifferens est ad varias, earumque multiplici receptione, haud minus diuersa apparet, quam luna pro varietate accessuum suorum ad solem, vel ab eo recessuum.

55 At ne haec solutio placet. Primo, quia, si materia prima caelestis a sublunari & materia vnus corporis caelestis a materia alterius specie differat, vt nonnulli satis probabiliter censent, sane materia prima cuiusuis caeli non erit magis indifferens, nec latius fundetur; quam eius forma, sed potius, alterutra ad aliam erit ex aequo determinata. Perperam ergo, per eam maiorem indifferenciam, ratio subiecti explicatur. Secundo, quis neger saltem possibile esse subiectum physicum, non solum aequalis indifferenciae cum forma, verum etiam quod forma minus indifferens sit, eaque minus late pateat? haud secus, ac subiectum intentionale, non tam indifferens est, nec adeo late manat, ac eius praedicatum seu forma intentionalis: vt cernere est in hac propositione, *homo est animal*, vbi homo, qui subiectum est, de se alligatur ad id vt

R. P. Richardi Lyncei, *Philosophia*, Tom. II.

animal sit, cum tamen animal adiunctum de se non sit ad hominem, sed potius sit indifferens ad plures species animalis.

Tandem, quaeuis essentia est subiectum comparatione suarum proprietatum stricte talium, & non est conuerso: atqui essentia non est magis indifferens ad has & illas proprietates specie diuersas, quam est diuerso: alias proprietates stricte ac rigorose tales, quartove modo, futurae non essent. Contra quam supponitur. Equidem non video, cur materia prima exiget determinate hanc specie quantitatem, quam quantitas hanc specie materiam, si forte amba distinguuntur inuicem: aut cur anima exigat hunc specie intellectum, si ab ea distinctus sit, quam est conuerso. Quod autem spectat ad nomina & similia, quibus materiam eiusque indifferenciam explicant Philosophi, fateor ea esse appositifima, sed tamen id mihi indubitatum est, iis non omnem materiam explicari, sed sublunarem & de facto existentem, nec tam huius essentiam & quidditatem quam meram eius proprietatem, & conditionem, per ea declarari: haud ergo contrariae sententiae, quam reicimus, quicquam profunt.

Tertio alij respondent, subiectum esse illam partem, ex qua vnio educitur, & in qua velut causa materiali suscipitur: aliam vero compartem esse formam: quando ergo materia prima vnionem cuiuscumque formae, etiam animae rationalis velut causa materialis sustentat, sane animae rationalis & cuiusuis alterius formae subiectum erit, atque receptaculum. Contra tamen primo sic arguuntur, ad homines; quia vnio animi rationalis creari potest, fac ergo eam creari: certe in tali euentu materia prima erit subiectum animi rationalis, quin tamen eius vnionem, velut causa materialis, sustentet. Ergo &c. Maior inquam est aduersariorum, quibuscum modo disputamus. Minor probatur, quia ea in hypothesi animus rationalis erit verè & proprie forma materiae, illam animans, viuificans, & ad esse hominis euehens: ergo materia in illo euentu non solù improprie, vt hi recentiores contendunt, verum etiam proprie animi subiectum erit, siquidem forma subiecto, summa proprietate, & proportione, correspondet. Sane homo subiecto & forma essentialiter constat: quare cum, in ea hypothesi, homo proprie daretur, quis negare possit, tum etiam subiectum & formam proprie datum iri?

58 Aliter, etiam ad homines, contra eandem responsionem, argumentor. Vnio continuatiua, iuxta aduersarios, diuinitus educi potest, ex sola vna continui parte: at vna continui pars subiectum alterius, nec diuinitus, esse potest, cum compositio continua a compositione essentiali seu per modum actus, & potentiae, siue subiecti, & formae, sit essentialiter diuersa. Quod argumentum, in forma etiam, formari potest: quippe, quae saltè diuinitus suscipere potest vnionem, cum interim ne diuinitus seu miraculose possit esse materiae subiectum. Proinde, &c. Tandem sic arguo. Quod detur vnio ab extremis realiter distincta, aut quod semel admissa suscipiatur adaequate in sola materia, non verò in forma tantum, vt putant Suar. & Vasq. nec in vtroque extremo vt malunt alij, omnino exploratum constansque non est; cum tamen certissime & indubitanter constet, materiam esse subiectum formae, & non est conuerso: male ergo hoc posterius per illud prius explicatur: quod enim peius philosophandi genus, quam certa per incerta, & clara per obscura, explicare & docere.

59 Quarto alij cum Arriaga docent subiectum esse partem illam, quae pro priori naturae supponitur, saltem ad vnionem cum alia parte, per quam perficitur: formam autem esse, quae, pro posteriori naturae, partis praesuppositae incomplementum complet,

& perficit. Contra hanc tamen solutionem inprimis facit, quod anima rationalis, pro priori naturæ, præsupponatur ad vnionem cum materia per nutritionem acquisita: nam quis neget vnionem eam, ab anima rationali, veriffimè caulari: at anima non est propterea subiectum materiæ, quæ per nutritionem acquiritur, sed è conuerfo; Ergo &c. Secundo ad homines eandem solutionem impugno, quia quantitas Eucharistica, iuxta eos quibus cum disceptamus, creatur per modum quendam sibi intrinsecè adhaerentem, & respectu cuius non est prior ordine naturæ: quomodo enim terminus potest esse prior actione sui productiua, eamve auertere? At quantitas Eucharistica non improprie, sed potius proprie & strictè creationis illius modalis subiectum est, subiectum inquam informationis, & adhaesionis. Vniuersim ergo verum non est de ratione subiecti esse vt ordine naturæ, prius sit forma aut vnione ad illam. Maior, vt dixi, est aduersariorum. Minor probatur, quia creatio illa modalis, ad instar termini sui, creata eique, intrinsecè adhaerens, est vera forma accidentalis: verum ergo aliquid subiectum ei responderet, quod certè aliud, quam quantitas esse nequit. Antecedens suadetur, tum quia creatio illa est accidens: ergo & forma accidentalis proprie: quemadmodum enim de ratione cuiuscunque substantiæ creatæ est, vt alicuius formæ proprium subiectum sit; etiam & de ratione cuiusuis accidentis, vt alicuius subiecti vera sit forma: quæ duo vel ex ipsa accidentis & substantiæ ethymologia perspicuè constant: Tum secundo, quia creatio illa modalis atque adhaesiue ad terminum suum creata, est proprie ens incompletum: sed omne ens incompletum est, vel subiectum, vel forma: creatio igitur, qua de loquimur, vel subiecti vel formæ rationem obtinet; non subiecti autem, ergo formæ subiectum aliquid veriffimè respicientis.

60 Id etiam contra eandem solutionem militat, quod non improbabile fortassis sit, dari posse in alio rerum ordine compositum, ex materia & forma, quæ, licet realiter inter se distinguantur, tamen se natura & ratione concomitentur; huiusmodi enim concomitantia, minor est identitate; at iuxta non paucos, in corpore simplici, forma, & materia, possunt quodammodo inter se realiter identificari: quidni ergo possint in aliquo substantiali composito se concomitari: sed in eo composito materia, potius quam forma, subiectum non esset, ob prioritatem vnus, & posterioritatem alterius: quippè neutra esset altera prior, neutraque posterior, sed potius concomitanter se haberent ambae. Non ergo per eum ordinem prioris & posterioris quidditas subiecti eiusve à forma distinctio est explicanda.

61 Ipse inprimis censeo, ex duabus partibus vnione penetratiua copulatis, eam esse subiectum, quæ minus principaliter ac perfectè, eam verò è contrario esse formam, quæ magis principaliter perfectèque compositum causat atque constituit: cum ergo materia prima, minus principaliter perfectèque quàm forma, compositum substantiale constituat, mirandum non esse, quod materia sit subiectum formæ, & non è conuerfo, quantumlibet vtraque per existentiam sibi propriam atque cognatam existat. Quam doctrinam, in hunc modum, explico, & suadeo. Aut forma entitatiue atque in se est perfectior quam subiectum, vt vel semper, vel multoties, euenit. cum forma est substantialis; de quo infra tract. 4. & ita mirum non est, si compositum etià perfectius principaliterque constituat & causet. Aut forma siue substantialis siue accidentalis est imperfectior quam subiectum: & tunc etiam formam ad compositum magis perfectè concurrere posse & debere, suadetur.

Primò, quia causa efficiens imperfectior potest tamen & solet interdum perfectius concurrere ad effectum quam alia causa efficiens suapte natura perfectior; quidni ergo possit forma substantialis & accidentalis, esto aliqua sit imperfectior subiecto, perfectius tamen, quam illud, ad compositum concurrere: quidni consequenter explicari, per hunc concursum perfectiorè, essentia subiecti & formæ, eorumque inter se distinctio: Antecedens probatur, quia sol v. g. est perfectior, quam terra: & tamen hæc perfectius ad generationem auri, quam ille concurrat; vt aliqui putant, terra aurum efficit, & sol ad illud, nisi dispositiue, aut dispositiones causando, non concurrat: Quod si hoc exemplum non placet, en aliud: cognitio est perfectior habitu cognoscitiuo & scientifico, hic autem efficit amorem, adeoque perfectius ad eum concurrat, quam cognitio: quippe quæ directiue tantum, non verò effectiue, in illum influit.

63 Aliter secundo ostenditur, formam, licet aliquando imperfectior entitatiue sit, perfectius tamen, quam aliam partem, posse ad totum concurrere. Siquidè perfectior est concursus dantis, quam accipientis; iuxta illud Pauli dictum, quod refertur A. cor. 20. *Beatius est magis dare, quàm accipere.* At albedo v. g. denominationem albi dicitur absolute tribuere ac dare: paries verò, albedini subiectas, denominationem eam albi non tribuere, sed potius ad albedine accipere censetur. Perfectius ergo albedo, ad denominationem seu compositum accidentale albi, quam paries concurrat: & tamen est imperfectior pariete, nihil ergo prohibet quancunque aliam formam, siue accidentalem, siue substantialem, quantumlibet alia comparte sua sit entitatiue imperfectior, perfectius tamen ad compositum siue totum ex vtraque coalescens influere. Fateor, strictè loquendo parietem, per identitatem realem, inadèquate communicare se ipsum albo, ac proinde esse ei comunicare ac dare, & non solum recipere; alioqui eius non esset causa intrinseca. Cæterum adeo imperfectè dat paries esse albo, vt vulgò dicatur, non tam dare illi esse, quam totum eius esse ab alio, nempe albedine, recipere. Ex hoc ergo loquendi modo intulimus, & quidem, nisi fallimur, efficacissimè, albedinem, esto imperfectiorem pariete, perfectius tamen ad denominationem, ac totalitatem albi concurrere.

64 Aliter etiam, tamen non adeo vnioce, explicari potest ratio subiecti, & cur ea materiæ potius quam alteri eius comparti conueniat. Dici enim potest, formam totius seu compositi accidentalis v. g. albi esse partem, quæ in eo exprimitur, quæve concreti accidentalis illis abstractum est: cum ergo in albo sola albedo exprimitur, eaque sola eius concreti sit abstractum, sanè sola ipsa & non paries erit forma. At vero ea pars erit forma totius substantialis, quæ fuerit ex genere suo perfectior, & naturæ dignitate præstantior, quam alia: quando igitur anima quauis aliudque quoduis complementum substantiale materiæ ex genere suo maiorem entitatiuam perfectionem habet quam materia; certè hæc semper erit subiectum, & altera eius compars, non subiectum, sed forma. Ideo autem forma omnis substantialis, saltem ex genere suo, est perfectior materia prima, quia intra genus formæ substantialis est aliqua, cuius perfectionem nulla materia possibilis assequi potest; nimirum anima rationalis: de quo infra tractatu quarto.

65 Atque ex his patet ad decimum pro sententia Thomistarum argumentum, cuius occasione de forma & subiecto, eorumque inter se distinctione, hæctenus disputauimus. Quin enim materia prima careat propria existentia, quinve eam

eam emendicet à forma, haud tamen vna superest ratio cur materia subiectum dici, & contra forma intra proprios formæ fines sistere debeant. Ex dictis etiam liquet, ad confirmationem argumenti: nec enim ideo accidens est forma substantiæ, quia ei modum essendi siue esse quoddam intrinsecè communicat, cum substantia talem essendi modum: taleve esse de se non habeat: hoc siquidem esse falsum, constat ex dictis supra, contra P. Hurtadum, & ne leuissimè colligitur ex B. Thoma, quippe qui loco nobis obiecto, absolute loquitur, cum tamen propositio, instar antecedentis, in confirmatione argumenti assumpta, & à nobis iamiam negata, haud sit absoluta, sed causalis. Rationes ergo, cur substantia sit subiectum accidentis sui, & hoc illius forma, independentè ab eius Antecedentis veritate, non desunt, eæque, nisi fallimur, satis probabiles: nempe eæ, quas paulò supra protulimus.

TRACTATUS III.

De dependentia materia prima, à formis substantialibus, in compositione essentiali corporis naturalis.

CAPVT PRIMVM.

An materia dependeat à priori à forma substantiali.

MERITO arbitror, materiam non dependere à priori à forma substantiali, hoc est ab ea tanquam à vera causa minimè dependere. Ita Suarez disp. 15. Metaph. sect. 8. à num. 16. Arriaga disp. 2. Phys. sect. 6. Valquez & communiter nostri. Ita etiam Scotus in 2. dist. 12. quæst. 2. & cum eo communiter Scotista: Neque non Gregorius ibid. quæst. 2. art. 2. Item Auicenna lib. 6. Metaphys. & Henricus quodlib. 1. quæst. 11. Probatur autem, quia si materia à forma substantiali tanquam à vera causa, siue à priori, dependeret; maxime tanquam à causa formali: at dependentiam velut à causa formali nequit ab ea sortiri: ergo nullam.

2. Maior argumenti nostri perspicua est: siquidem materia non dependet à forma tanquam à causa efficienti, alias forma naturaliter creati & materia ab agente naturali effici possent: vtrumque autem est impossibile. Deinde materia non dependet à forma, tanquam à subiecto; aliàs materia generaretur, dareturque mutua causalitas in eodem genere. Rursus materia non dependet à forma in genere causæ finalis absolute; quia finis materiæ, non tam est forma, quam compositum: & quamuis materia in genere causæ finalis à forma dependeret, certè id impertinens esset ad præsens institutū, quod non de dependentia intentionali finis propria, sed de dependentia physica, est: sola ergo causa formalis reliqua est, in cuius genere possit materia à forma pendere: id quod ipsi etiam Thomistæ, contra quos disputamus, ingenuè fatentur.

3. Porro autem minor argumenti nostri suadet. Primo, quia, si ob aliquam rationem nostri suadet. Primo, quia, si ob aliquam rationem materiam à forma in genere causæ formalis dependeret, maxime, quia per existentiam formæ existeret: at hanc rationem esse falsam, ac nullius momenti, probatum est, tract. præcedenti: Secundò, quia si forma esset formalis causa

R. P. Richardi Lincci, Tom. II.

materiæ, & hæc consequenter eius effectus formalis, sanè materia haud posset non produci efficienter ab agente creato, à quo forma efficienter producitur. Consequens est absurdum. Ergo, &c. Sequela probatur: nam effectus formalis calidi v. g. ab igne efficienter procedit: quis enim neget, lignum ab igne calefieri, seu calidum fieri, aut effici? At non alia ratione, nisi quia calidum est effectus formalis caloris, qui quidem ab igne efficienter producitur: Si ergo materia est effectus formalis formæ, non poterit non effici ab agente creato, à quo forma ipsa efficitur.

4. Tertio suadet eadem argumenti nostri minor: quia forma substantialis à materia in genere causæ materialis verè dependet: haud ergo è conuerso materia à forma in genere causæ formalis dependebit: alioqui dabitur mutua causalitas atque prioritas saltem in diuerso genere: quam tamen repugnare constabit in loco. Quarto tandem probatur illa minor, quoniam forma est causa formalis compositi: quæ ergo necessitas cogit ei tribuere influxum causæ formalis in materiam?

5. Enimvero assertioni nostræ refragantur Caietan. de ent. & essent cap. 5. quæst. 9. Capriol. in 2. dist. 13. quæst. 1. Iauellus & Soncinas 8. metaph. qu. 1. Ferraricus. 3. contra gentes cap. 4. omnèsque Thomistæ vt testatur P. Suarez vbi supra. In eadem sententia sunt Argentinas in 2. distinct. 12. qu. 3. 1. & Durandus ibidem quæst. 2. Id ipsum etiam ex nostris videtur sequi Fonseca 5. metaph. cap. 2. quæst. 3. sect. 1. Obiiciunt autè primo Doctores Thomistæ, materiam non habere existentiam propriam, sed existere per existentiam formæ: forma ergo dat esse materiæ, adeoque est vera illius causa. Sed huic argumento factum est satis supra. Obiiciunt secundò, forma substantialis perfectior actualiorque est quam materia: magis ergo est, vt forma causet materiam, quam vt materia sit causa formæ: atqui materia est vera causa materialis ac passiva formæ: hæc ergo, à fortiori, erit vera causa formalis materiæ, eiusque dependentiam à priori terminabit. Verum, vt homo est perfectior sole, & tamen solem non generat neque causat, sed potius è contrario à sole generatur; iuxta commune effatum; Sol, & homo generant hominem; ita similiter, in præsentia, &c. Ratio à priori est, quia, tametsi forma non causet materiam, sed ab ea causetur, optimè intelligitur proficisci posse ex aliis capitibus, quod materiam perfectione superet, nimirum quia compositum perfectius causat constituitque, & quia est prima radix effectiua operationum compositi, quæ quidem multæ sunt interdumque præstantissimæ, nec à materia efficiuntur, sed in ea recipiuntur duntaxat.

CAPVT II.

An materia saltem à posteriori à forma substantiali dependeat?

6. Censeo imprimis, materiam primam de facto existentem dependere à posteriori à forma substantiali: id est dependentiam ab ea habere, tanquam ab effectu, quem materialiter causat, & sine quo vniuersaliter sumpto ex natura rei ac citra miraculum esse non possit, neque conseruari. Ita censent commentator 1. Phys. comment. 56. & lib. 2. comment. 13. Auicenna 2. met. cap. 2. & 3. Themist. 1. Physic. digression. vltima, Soncinas 5. metaphys. qu. 1. Plotin. Anead. 3. lib. 6. cap. 14. Arriaga disp. 11. Phys. sect. 6. subs. 3. n. 111. Hurtad. disp. 5. sect. 9. §. 141. Conimb. 1. Phys. c. 9. q. 6. art. 3. & Suarez citata disp. 15. met. sect. 8.